

Waarom interactie?

Belang van interactie

Een lezing of presentatie roept al snel een passieve, consumerende houding op bij de cursisten. Des te meer de trainer een leidende en actieve rol heeft, des te meer zullen de cursisten afwachtend en volgend worden.

Het effect daarvan is dat een deel van de cursisten afhaakt en een ander deel zich zichtbaar of onzichtbaar verzet tegen de trainer. Met beide groepen bereik je niet wat je wilt.

Door interactie verhoog je de betrokkenheid van je cursisten. Het effect daarvan is driedelig. Betrokkenheid vergroot allereerst de **acceptatie van jouw boodschap**. Men werkt als het ware zelf mee aan de training en wat mensen zelf bedenken, geloven ze meestal ook.

In de tweede plaats vergroot interactie en betrokkenheid ook het **leerrendement van de training**. Onze hersenen onthouden vooral de kennis die we actief verwerven. Wanneer je de cursisten een vraag stelt over de leerstof, gaat men actief met de inhoud aan de slag, en onthoudt men dus ook meer.

In de derde plaats krijg je door interactie **waardevolle feedback** waardoor duidelijk wordt of jouw training wel aansluit bij de cursisten.

Onderbouwing vanuit het sociaal constructivisme

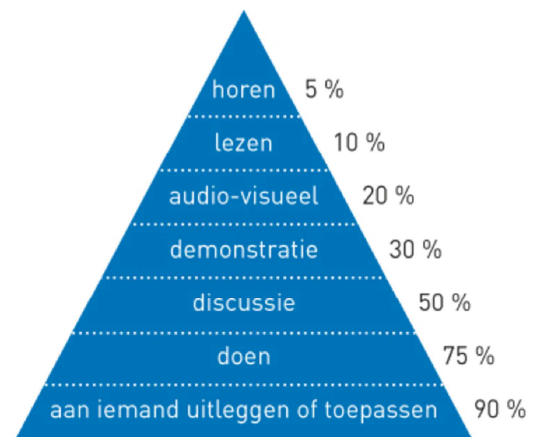
Het constructivisme is een stroming binnen de leerpsychologie. Het legt vooral de nadruk op het leerproces. Mensen leren door zelf betekenissen te construeren op basis van hun ervaringen, hun kennis en hun houding. Nieuwe kennis heeft een kapstok nodig. Zoals je bij een puzzel nieuwe stukjes alleen kunt toevoegen wanneer ze passen bij de stukjes die er al liggen. Binnen het constructivisme heeft de lerende een actieve rol. Kennis verwerf je door actief aan de slag te gaan met nieuwe informatie in combinatie met wat je al weet.

Het sociaal constructivisme legt de nadruk op samenwerking tussen lerenden. *Kennis zit niet tussen de oren, maar tussen de neuzen*. Wikipedia en zogenaamde open source software zijn voorbeelden van projecten die de waarde van het sociaal constructivistisch gezichtspunt laten zien.

Interactief trainen kun je onderbouwen vanuit het sociaal constructivisme. Interactie is een proces waarin cursisten samen betekenissen construeren. In een training die je vanuit het constructivisme vormgeeft, is de cursist actief. De trainer geeft geen kant en klare antwoorden, maar is in gesprek met de cursist. De cursist gaat zelf aan de slag. Een constructivistische training start meestal in de leerfasen (Kolb) 'concrete ervaring' of 'observeren en reflecteren'. Vanuit die ervaringen vorm je nieuwe theorie. Het ervaringsgerichte leergesprek is gebaseerd op het sociaal constructivisme. In zo'n leergesprek construeren deelnemers zelf samen theorie op basis van hun ervaringen.

De leerpiramide van David Sousa

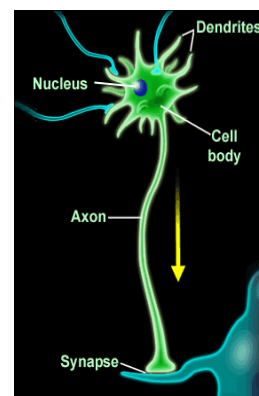
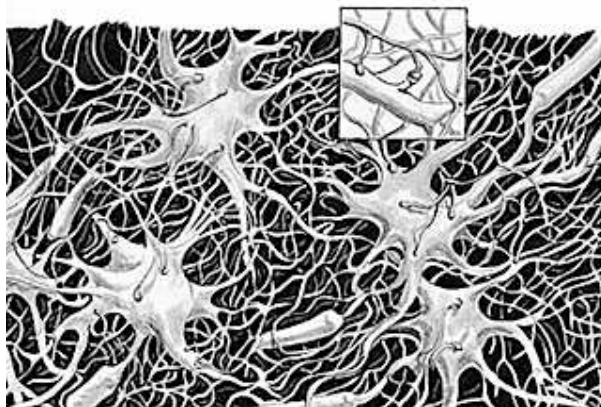
David Sousa heeft het rendement van leeractiviteiten onderzocht. Hij heeft een aantal leeractiviteiten in een piramide gezet. De bovenste activiteiten leveren het minste leerrendement op. Volgens Sousa onthouden we gemiddeld slechts 5% van wat we horen en slechts 10% van wat we lezen. De bovenste leeractiviteiten noemen we passieve leeractiviteiten. De onderste drie zijn actieve leeractiviteiten. Het leerrendement hiervan is gemiddeld veel groter. Alle reden dus om de cursisten een zo actief mogelijke rol te geven. Eén van de manieren om dit te doen is 'interactief trainen'.

Breinleren

Inmiddels is veel bekend over de werking van onze hersenen. Kennis over de werking van onze hersenen kun je vertalen in uitgangspunten voor het ontwerp van een goed leermiddel, bijvoorbeeld een training. Meer informatie vind je op www.bcl-instituut.nl of op www.hersenenleren.nl

Leren is in feite het aanmaken van nieuwe verbindingen tussen hersencellen. Wanneer je aan het leren bent, maak je een neurale netwerk aan. Nieuwe ervaringen en nieuwe kennis worden op die manier verbonden met wat je al weet. Niet alle verbindingen zijn even sterk.

Zoals je op het linkse plaatje kunt zien hebben de hersencellen allerlei verbindingen met andere cellen. Dendriten zijn de ontvangers van prikkels, en axonen vuren ze weer door naar de dendriten van andere hersencellen.

Het BCL-instituut heeft vanuit deze kennis zes leerprincipes geformuleerd. Dit wordt ook wel breinvriendelijk trainen genoemd.

Focus: laat mensen in een training zich volledig richten op het resultaat dat ze willen bereiken. Ze moeten dit resultaat als het ware al voor zich zien. Je kunt hen hierbij helpen door bijvoorbeeld doelen te laten formuleren, of hen te laten beschrijven hoe het leven na de behandeling eruit zal zien.

Voortbouwen: Mensen leren beter als ze nieuwe kennis kunnen koppelen aan bestaande kennis. In een training help je mensen dus op een rijtje te zetten wat ze al wel weten. Nieuwe informatie probeer je hieraan te koppelen.

Zintuiglijk rijk: Mensen leren sneller wanneer meer zintuigen betrokken worden. Bedenk dus opdrachten waarbij zoveel mogelijk zintuigen gebruikt worden. Je kunt bijvoorbeeld zure snoepjes met een suikerlaagje uitdelen als metafoor voor verslavende middelen.

Herhaling: Mensen leren beter als kennis herhaald wordt. Dat betekent niet dat je twee keer hetzelfde moet vertellen. Laat iedere training beginnen met een terugblik op de vorige training. Ook kun je drie trainingen aan één thema werken, waarbij het centrale thema steeds herhaald wordt, maar de invulling steeds meer diepgang of verbreding krijgt.

Emotie: Mensen leren sneller als er emoties in het spel zijn. Je vergeet nooit waar je was op 11 september 2001, hoewel die plek waar je was niet belangrijk was. Gebruik ontroering, spanning, boosheid, angst, blijdschap en andere emoties om te zorgen dat wat je wilt leren beter beklijft. Binnen De Hoop zeggen we ook wel: je moet het hart van mensen raken. Dat gaat nog verder dan het opwekken van emoties.

Creatie: Mensen leren meer door zelf iets te bedenken, dan door het over te nemen van een ander. Pas dus op met lange monologen. Zet mensen actief aan de slag waardoor ze zelf nieuwe kennis en vaardigheden kunnen ontdekken.

Met name de principes 'voortbouwen' en 'creatie' zijn van toepassing op interactieve trainingen, zeker als er ook gebruik wordt gemaakt van leergesprekken.

Meer leren?

In een training of workshop "Interactief Trainen" ontdek je manieren om nog meer interactie in je trainingen te krijgen, en je leert technieken om interactie doelgericht te begeleiden. Ook krijg je feedback op de manier waarop je nu interactie begeleidt, zodat je precies weet wat je goed doet, en wat je nog kunt ontwikkelen.

Je kunt mij uitnodigen om een workshop op maat te maken voor jou en je collega's. Ook individuele begeleiding is mogelijk.

Telefoon: 06-4069 5678

E-mail: arie@bridge2learn.nl